

Tulevaisuustyöryhmä

Tulevaisuustyöryhmä perustettiin keväällä 2022 ja työryhmän tavoitteena on kunnan taloudellisen toiminnan laadukkuuden ja jatkuvuuden turvaaminen sekä asukaslukuun vaikuttaminen kunnan toimin. Työryhmän tulee huomioida kunnan taloudellisten resurssien lisäksi kuntaa koskevat tilastolliset ennusteet, kunnan tavoitteet ja lainsäädäntö.

Työryhmän tehtäväksi annettiin laatia esitys:

1. toimenpiteistä, joilla kunnan taloudellisen toiminnan laadukkuus ja jatkuvuus taataan
2. siitä, mitkä ovat ne taloudelliset satsaukset, joita pito- ja vetovoiman säilyttämiseksi ja lisäämiseksi kunta on valmis tekemään?
3. siitä, mihin tuulivoiman myötä saatava varallisuus tulisi kohdentaa?

Tulevaisuustyöryhmä on kokoontunut vuoden 2022 aikana kolme kertaa. Kokoontumisien perusteella on tehty seuraavanlainen yhteenveto.

1 Toimenpiteet, joilla kunnan taloudellisen toiminnan laadukkuus ja jatkuvuus taataan

Ensisijaisen tärkeää kunnan toimintojen jatkuvuuden takaamiseksi on luoda kuntaan uusia työpaikkoja elinkeinoelämää kehittämällä ja mahdollistamalla uusien yritysten ja toimialojen tulo Lestijärvelle. Tämä panostus tuo kuntaan kipeästi kaivattuja verotuloja sekä positiivista ”pöhinää” tulevaisuudessa. Otollisin aika panostaa elinkeinoelämän kehittämiseen on vuosina 2022–2024, tällöin kunnassa on käynnissä tuulivoimapuiston rakentaminen.

Taloudellisen toiminnan laadukkuuden takaamiseksi kunnassa tulee kiinnittää huomiota henkilöstön riittävään resurssointiin ja tehtävänjakoon. Laskutus laahaa, selkeitä pelisääntöjä laskujen tekijästä ei ole. Talouden reaaliaikaiseen seurantaan, erilaisten suunnitelmien ja laskelmien laatimiseen sekä varsinaiseen talouden suunnitteluun tulee pystyä osoittamaan riittävä määrä työaika. Hyvä suunnittelu- ja pohjatyö vähentää ylilyöntien riskiä sekä lisää talouden suunniteltavuutta ja ennakoitavuutta.

Valtion suunnalta kuntaan suoraan tuleviin rahoitusosiin vaikuttava automaattinen talousraportointi tulee saada kuntoon. Taloushallintaohjelmaan tulee rakentaa palveluluokat ja tilikartat siten, että tilastoaineistot on mahdollista tuottaa vaadittavalla tavalla ilman manuaalista laskemista ja korjaamista.

Myös eri toimialoilla tehtävää työtä tulisi tehdä tunnetummaksi kuntalaisille. Kuinka moni tietää, mitä tehtäviä kaikinensa kuuluu teknisen toimen toimialaa, sivistystoimen

toimialaan tai yleishallinnon toimialaan. Myös erilaisten palvelujen tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia olisi hyvä avata kuntalaisille. Tätä voitaisiin toteuttaa laatimalla palvelukohtaisia hinnastoja, joista näkisi tuotettavan palvelun todellisen kustannuksen ja sen kustannuksen, mitä asiakasmaksu palvelun tuottamisesta todellisuudessa kattaa.

2 Taloudelliset satsaukset, joita kunta on valmis tekemään pito- ja vetovoiman säilyttämiseksi ja lisäämiseksi

Kunnan veto- ja pitovoiman kannalta tarvitaan työpaikkoja, mutta myös viihtyisiä, valoisia ja uudenaikaisia asuntoja niin yksinasujille kuin lapsiperheillekin. Kuntaan tulee laatia pitkäntähtäimen suunnitelma uudisrakentamista varten. Suunnitelmassa tulee huomioida väestön kehityksestä saatava tilastotieto.

Kunnassa on ollut käytössä kunnallinen lapsiraha vuodesta 2012 alkaen. Kunnallista lapsirahaa maksettiin 2021 vuonna 35 perheelle, yhteensä 60 000 euroa.

Tulevaisuustyöryhmä toteaa kannanottonaan, että jonkinlaista kannustinta lapsiperheille tulee toteuttaa. Lapsiraha koetaan kuitenkin jo hieman ”väljähtäneenä” kannustimena. Lapsirahalla on saatu nostettua kunnan syntyvyyttä, mutta veto- tai pitovoimaa lapsiraha ei tilastoaineistojen mukaan ole lisännyt.

Kuntien avainluvut muuttujina Alue 2021, Tiedot ja Vuosi

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lestijärvi										
Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, henkilöä	-2	-12	-4	-13	13	-15	-43	-11	10	-3

Tulevaisuustyöryhmän esitys hallitukselle ja edelleen valtuustolle on, että lapsirahasta luovutettaisiin jo vuoden 2023 alusta ja aloitettaisiin kotihoidontuen kuntalisään siirtymisen valmistelutyö. Alustavasti ajateltiin, että kotihoidontuen kuntalisä otettaisiin käyttöön, mahdollisesti aikaisintaan vuoden 2024 alusta. Lisän suuruus olisi 150–370 €/kk välillä. Valmistelutyön yhteydessä tulee laatia laskelmat ja suunnitelmat kuntalisän käyttöönotosta ja sen porrastamisesta vauvarahaa saavien osalta sekä mahdollisesti vuosina 2023 syntyneiden osalta. Lisäksi laaditaan erilaiset skenaariot sopivasta kuntalisän määrästä.

Myös maksutonta varhaiskasvatusta pohdittiin työryhmässä, mutta sen vaikutukset vetovoimatekijänä nähdään tällä hetkellä melko pieninä. Valtiovallan taholta ollaan todennäköisesti lähivuosina tekemässä esitystä maksuttomasta varhaiskasvatuksesta. Maksuttoman varhaiskasvatuksen tarjoamisessa haasteena on myös se, että päiväkotia on jo nyt täynnä.

Tulevaisuustyöryhmä kuitenkin toteaa lausuntonaan, että vaihtoehtoon maksuttomasta varhaiskasvatuksesta palataan, kun kunnan taloustilanne helpottuu, ellei valtiovallan taholta esitystä ole siihen mennessä tehty.

Opiskelijoita halutaan kannustaa edelleen pysymään kirjoilla Lestijärvellä. Viime vuosina 8-9 opiskelijalle on vuosittain myönnetty opiskelijastipendi. Nykyinen 168 € kertakorvaus koetaan liian pieneksi, joten tulevaisuustyöryhmä esittää, että tässä vaiheessa opiskelijastipendi korotetaan 200 €/opiskelija. Ehdot stipendin saamiseksi pidetään ennallaan. Jatkon suunnittelun kannalta tulee tehdä selvitykset, mitä vaikutuksia opiskelijalle on sillä, että hän siirtää kirjansa opiskelupaikkakunnalle. Selvitystyön perusteella voidaan miettiä jatkossa uusia tai korvaavia toimia opiskelijastipendille.

3 Tuulivoimaloista saatavan varallisuuden kohdentaminen

Tuulivoimaloista aletaan saada täysimääräistä kiinteistöveroä näillä näkymin vuonna 2025. Alkuvuosina tuloja joudutaan suuntaamaan kunnan velkojen hoitoon. Velkataakan kohtuullistuttua varallisuutta tulee käyttää kaikenikäisten kuntalaisten peruspalveluiden toteuttamiseen ja erityisesti lapsiperheiden ja ikäihmisten tukemiseen.

Varallisuuden kasvu luo mahdollisuuksia uusien investointien toteuttamiselle, joten pitkäntähtäimen suunnittelutyö olisi hyvä saada käyntiin mahdollisimman pian.

Jotta Lestijärven kunta olisi houkutteleva paikka myös tulevaisuudessa ja kunnan elinvoimaisuus turvataan myös tuulivoiman elinkaaren loppupuolella, tulisi osa tuotoista sijoittaa vähäriskisiin rahastoihin.